

Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk

Kris De Visscher
met de steun van **Debby De Ruyter**

KdG Onderzoekscentrum Pedagogie in Praktijk

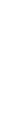
Fleur Van Peteghem

Gemeente Lokeren

KdG
Research
Karel de Grote Hogeschool

In deze sessie

1. Verbindingsambassadeurs?
2. Een verbindingsambassadeur in dienst nemen
 - Stap 1: **Schrijf onderliggende overtuigingen en verwachtingen uit in een korte nota**
 - Stap 2: **Breng de huidige situatie in kaart**
 - Stap 3: **Maak een onderbouwde keuze**
 - Stap 4: **Werf een medewerker aan of schrijf een aanbesteding uit**
 - Stap 5: **Zorg voor omkadering en ondersteuning**
 - Stap 6: **Bepaal hoe je de verbindingsambassadeur zal opvolgen, evalueren en bijsturen**

Verbindingsambassadeurs?

Projectoproep verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk ondersteunde 19 projecten (van 1 maart 2021 – 28 februari 2023).

Projectoproep bouwde verder op **eerdere initiatieven** van de Vlaamse Overheid:

[Proeftuinen Jeugd](#) (2009 -2011) – jeugdwerk binnen armoedeverenigingen

[Verbinding in de vrije tijd](#) (2012) – experimenten in 4 gemeenten - bruggen tussen gezinnen in armoede en jeugdwerk

[Bruggen tussen sport, jeugdwerk en gezinnen in armoede](#) (2016 -2019)

Verkennen van het concept ‘[bruggen bouwen](#)’ voor het jeugdwerk (2017 – 2018)

Projecten rond ‘[jeugdwerk en sociale integratie](#)’ (2018 – 2020)

Brede tendens om via ‘bemiddelaars’ en ‘bruggenbouwers’ verbinding te leggen tussen maatschappelijke instellingen en de mensen die er moeilijk toegang tot vinden, zowel binnen onderwijs, welzijn, integratie,...

Verbindingsambassadeurs?

Gezamenlijk initiatief minister van Samenleven en minister van Jeugd

“Het hoofddoel is dat kinderen en jongeren de mogelijkheid moeten hebben te kiezen tussen verschillende jeugdwerkvormen, in eigen buurt of verder weg, ongeacht hun diverse achtergrond”

→ (boven-)lokaal **samenwerkings**verband tussen minimaal één jeugdvereniging en minimaal één stad of gemeente

→ projecten die goede (bestaande) praktijken verduurzamen en innovatieve projecten

→ Het **outreachinge karakter** is een belangrijk aspect van de aanpak.

- doorgronden van de noden en verwachtingen van zowel de doelgroep, de ouders als van de jeugdwerkorganisaties en hierover in dialoog gaan
- sterke inzet op toeleiding: informatie over het jeugdwerklandschap, informatie over wat jeugdwerk is en waarom het interessant kan zijn voor kinderen en jongeren

Verbindingsambassadeurs?

Begeleidingsopdracht KdG bestond uit **drie deelopdrachten**:

1. Begeleiden van 19 projecten via **individuele bezoeken** en via **lerende netwerken**
2. Opmaken van een **rapport**
3. Aanbieden van een **praktische tool** die gebruikt kan worden door verschillende organisaties

<https://www.kdg.be/onderzoek/projecten/verbindingsambassadeurs-voor-het-jeugdwerk>

Onderzoeksthema's

1. Verbindingsambassadeurs voor **tieners en jongeren**
2. Verbindingsambassadeurs voor **jonge nieuwkomers**
3. Kunnen lokale besturen verbindingsambassadeurs een **duurzame toekomst** geven?

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 1: Schrijf onderliggende overtuigingen en verwachtingen uit

Onder de keuze voor een verbindingsambassadeur schuilen onderliggende overtuigingen over de meerwaarde van (georganiseerde) vrijetijdsbesteding. Ook leeft de verwachting dat:

- Een extra personeelslid de nodige ruimte zal creëren om dit thema ten gronde aan te pakken.
- Een verbindingsambassadeur doelgroepen zal bereiken die tot nu toe uit de boot vielen.
- Een verbindingsambassadeur de ontbrekende schakel zal zijn die alle inspanningen samenbrengt en schotten tussen vraag en aanbod zal overbruggen.

Schrijf deze onderliggende overtuigingen en verwachtingen uit in een korte nota.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Verzamel informatie en maak een omgevingsanalyse

Als het lokaal bestuur of de jeugdwerkorganisatie al een omgevingsanalyse maakt(e) in functie van het beleids- of meerjarenplan, het BOA-decreet of het label Kindvriendelijke Gemeente, dan hoef je geen (volledige) omgevingsanalyse meer te maken.

Gebeurde dit (nog) niet, dan kan je in functie van de aanstelling van een verbindingsambassadeur de (lokale) noden, het bestaande aanbod op vlak van vrije tijd en de drempels voor vrijetijdsparticipatie in kaart brengen.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Voer een aantal verkennende gesprekken

Het is belangrijk om een aantal verkennende gesprekken te voeren vooraleer je de verbindingsambassadeur in dienst neemt. Zo kun je goed inschatten welke strategieën je kunt kiezen en welk profiel je nodig hebt (zie verder). Een goede inschatting van de mogelijkheden op het terrein helpt ook om realistische doelen en haalbare verwachtingen te formuleren. Je kunt praten met intermediaire partners en diensten. Voer ook gesprekken met een aantal vrijetijdsaanbieders.

Tip: Ga niet enkel af op de principiële openheid en het enthousiasme van jeugdwerkingen. Vraag door en pols naar hun zorgen en prioriteiten, en check de ruimte in hun agenda. Vraag naar het aantal plaatsen dat ze ter beschikking hebben. Geef aan dat ze geen 'ja' hoeven te zeggen, maar dat je wel rekent op hun engagement indien ze beslissen om mee te doen. Ga na hoe sterk je band nu is met de partners en hoe je ze eventueel kunt versterken.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Vergroot je voeling met de leefwereld van kinderen en jongeren die je wil bereiken

Wat weet je eigenlijk over de kinderen en jongeren die je wil bereiken? Hoe goed ken je hen? Heb je een zicht op hun leefwereld, noden en wensen? Weet je wat vrijetijdsbesteding voor hen betekent en hoe het een plaats krijgt in hun leven? Net als in de bovenstaande stap is het goed om toch een zekere feeling te ontwikkelen vooraleer je een verbindingsambassadeur in dienst neemt. Zo neem je betere beslissingen. We willen je dus aanmoedigen: stap uit je kantoor en leg contact.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Maak een grondige analyse over de afstand tussen vraag en aanbod die je wil overbruggen:

Wat creëert afstand bij kinderen en jongeren?

- De gewoonte om je vrije tijd informeel door te brengen (op straat, op pleintjes)
- Het bestaande aanbod beantwoordt niet aan je noden en behoeften, je ziet er het nut niet van in
- Grote afstand tot de rest van de samenleving, weinig vertrouwen in de overheid
- Niet de gewoonte van thuis uit om je vrije tijd op een georganiseerde manier door te brengen
- Veel zorgen aan je hoofd hebben, andere verantwoordelijkheden
- Je kent niemand anders die deelneemt, er neemt niemand deel die op jou lijkt
- Geen persoonlijke band of vertrouwensrelatie met de aanbieders
- Verschillen in gewoontes en gebruiken die moeilijk overbrugbaar zijn
- Het aanbod is moeilijk bereikbaar
- Het aanbod is er niet
- Het aanbod is moeilijk betaalbaar
- Niet op de hoogte van het aanbod

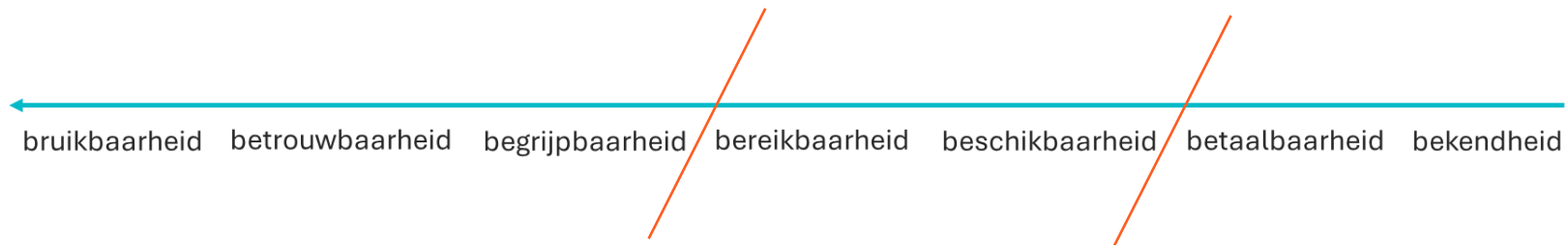

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Maak een goede analyse over de 'afstand' tussen vraag en aanbod die je wil overbruggen:

Wat creëert afstand bij kinderen en jongeren?

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 2: Breng de huidige situatie in kaart

Maak een goede analyse over de afstand tussen vraag en aanbod die je wil overbruggen:

De meeste vrijetijdsaanbieders staan *princiepelijk open*. Maar...

- De draagkracht van lokale vrijwilligers is beperkt: hun hoofd en hun agenda zitten vol. Ondanks hun enthousiasme en openheid, is er weinig ruimte voor extra inspanningen en initiatieven. Ze hebben andere prioriteiten.
- Sommige werkingen kunnen geen extra leden meer aannemen of kampen al met wachtlijsten.
- Toegankelijkheid is een thema dat je zonder bijkomende ondersteuning moeilijk kan realiseren. Maar de afstand tussen het bestaande ondersteuningsaanbod en de lokale verenigingen is groot en jezelf laten ondersteunen kan wringen met je lokale autonomie.
- Toegankelijkheid kan je als vereniging moeilijk op je eentje realiseren, je hebt er andere organisaties voor nodig. Maar het netwerk rond lokale verenigingen is vrij beperkt en is moeilijk te verbinden met organisaties die toegankelijkheid kunnen bevorderen.
- Verschillende drempels hangen nauw samen met gewoonten en gebruiken die als een essentieel onderdeel worden beschouwd van de eigen identiteit en niet of nauwelijks kunnen veranderd of onderhandeld worden.
- Er is een groot verloop. Na drie tot vier jaar is er een nieuwe ploeg aan de slag. Dit zorgt ervoor dat veel acties en campagnes beperkt blijven tot sensibiliseren en informeren.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 3: Maak een onderbouwde keuze

Baken af

Alle kinderen en jongeren toeleiden naar het volledige vrijetijdsaanbod is een mooie missie. Maar om deze concreet te realiseren, kies je toch best voor een bepaalde focus: een bepaalde doelgroep, wijk, jeugdwerkvorm, ... Baseer je hiervoor op je voorgaande stap: waar bevinden zich de grootste noden en een goede vertrekbasis voor de verbindingsambassadeur? Houd een open blik op vrijetijdsbesteding. Ongeorganiseerde en georganiseerde vrije tijd hebben allebei waarde. Doelgroepspecifieke en inclusieve werkingen vullen elkaar aan. Houd ook een breed spectrum op vrije tijd voor ogen.

Alles wat je doet, is goed, omdat er steeds een bepaald publiek is voor wie die maatregel voldoende is om ze over de streep te krijgen. Wil je groepen of organisaties bereiken met een grotere afstand, dan vergt dit een bepaalde aanpak en investering.

Doestellingen voor de gemeente Lokeren

Vraagzijde:

- Individuele toeleiding
- Versterken van kwetsbare doelgroepen
- Aanbod voor een specifieke doelgroep(en)

Aanbodzijde:

- Verenigingsondersteuning
- Inzetten op informeren en sensibiliseren
- Uitwerken van solidariteitsfonds(en)
- Samenwerkingsverbanden opstarten en ondersteunen

“Het hoofddoel is dat kinderen en jongeren de mogelijkheid moeten hebben te kiezen tussen verschillende jeugdwerkvormen, in eigen buurt of verder weg, ongeacht hun diverse achtergrond.”

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 3: Maak een onderbouwde keuze

Kies één of meerdere strategieën

Verbindingsambassadeurs tussen...					
Vraag			Aanbod		
Bottom-up/outreaching jeugdwerk in de publieke ruimte	Verbinden vanuit een laagdrempelige (OKAN/ jeugdwelzijns)werking	Individuele toeleiding naar het bestaande aanbod	Ondersteunen van een of meerdere specifieke jeugdverenigingen	Samenwerking en netwerkvorming tussen jeugdwerkingen onder- ling en tussen jeugdwerk en andere partners	Structurele/ beleidsmatige aanpak

Verbindingsambassadeurs tussen...

Vraag			Aanbod		
Bottom-up/outreaching jeugdwerk in de publieke ruimte	Individuele toeleiding naar het bestaande aanbod	Verbinden vanuit een laagdrempelige (OKAN/jeugdwelzijns)werking	Ondersteunen van een of meerdere specifieke jeugdverenigingen	Samenwerking en netwerkvorming tussen jeugdwerkingen onderling en tussen jeugdwerk en andere partners	Structurele/ beleidsmatige aanpak

- **Bottom-up/outreaching werken:** de verbindingsambassadeur trekt de straat op en legt daar contact met jongeren. Vanuit die contacten verbindt de medewerker jongeren met het bestaande aanbod, maar even goed start zij (samen met hen) een laagdrempelige (instuif)werking op.
- **Individuele toeleiding:** de verbindingsambassadeur maakt contact met kinderen, jongeren en hun gezin en gaat na welke wensen en noden ze hebben op vlak van vrije tijd. De verbindingsambassadeur informeert de gezinnen over het aanbod en begeleidt hen indien nodig in hun eerste stappen.
- **Verbinding vanuit een laagdrempelige jeugdwerking:** medewerkers van een OKAN-werking of jeugdwelzijnswerking versterken kinderen en jongeren en verbinden van daaruit met andere vormen van jeugdwerk. Ze betrekken ook (oudere) jongeren uit de werking om mee deze brug te slaan.

Verbindingsambassadeurs tussen...

Vraag			Aanbod		
Bottom-up/outreaching jeugdwerk in de publieke ruimte	Individuele toeleiding naar het bestaande aanbod	Verbinden vanuit een laagdrempelige (OKAN/jeugdwelzijns)werking	Ondersteunen van een of meerdere specifieke jeugdverenigingen	Samenwerking en netwerkvorming tussen jeugdwerkingen onderling en tussen jeugdwerk en andere partners	Structurele/ beleidsmatige aanpak

- **Verenigingsondersteuning:** verbindingsambassadeurs ondersteunen één of meer afgebakende vrijetijdsaanbieders om hun werking toegankelijk te maken
- **Samenwerking en netwerkvorming:** verbindingsambassadeurs zetten in op een duurzame samenwerking en netwerkvorming tussen jeugdwerkorganisaties onderling en tussen jeugdwerkingen en externe partners om een betere doorstroom van informatie, know how en deelnemers te bereiken
- **Structureel beleid:** Verbindingsambassadeurs zetten in op een analyse van de (belangrijkste) drempels voor jeugdwerkparticipatie en stellen met de betrokkenen een actieplan op om deze drempels weg te nemen.

Welke strategieën past Lokeren toe?

Bottom-up/outreaching youth work in the public space

- Jongerencoach gelinkt aan de Belgian Red Court
- Speelfabriek
- Vagevuur Open Jeugdwerk

Individuele toeleiding naar het bestaande aanbod

- In samenwerking met (welzijn)partners : Vagevuur Open Jeugdwerk, De Mozaart, vzw Lia, Technisch Atheneum, zomerscholen, Hagewinde...

Welke strategieën past Lokeren toe?

Verbinden vanuit een laagdrempelige (OKAN/ jeugdwelzijns)werking

- Samenwerking met Vagevuur Open jeugdwerk
- Groep INTRO – taxi werking

Welke strategieën past Lokeren toe?

Ondersteunen van een of meerdere specifieke jeugdverenigingen

- Werkgroep Diversiteit
- Werkgroep Aanspreekpersoon integriteit

Welke strategieën past de gemeente Lokeren toe?

Samenwerking en netwerkvorming tussen jeugdwerkingen onderling en tussen jeugdwerk en andere partners

- Jeugdwelzijnsoverleg
- Werkgroep diversiteit
 - Armoedepan Lokeren
 - De Moazoart
 - JAC
 - Tejo

Welke strategieën past de gemeente Lokeren toe?

DOELSTELLINGEN TOEGANKELIJKHEIDSSCAN

Structurele/ beleidsmatige aanpak

- Algemene bevraging bij Lokerse tieners
- Toegankelijkheidsscan bij jeugdverenigingen
- Focusgroepen afgenomen bij tieners uit kwetsbare doelgroepen
- Tools voorzien voor jeugdverenigingen

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 3: Maak een onderbouwde keuze

Bepaal het profiel van de verbindingsambassadeur(s)

Verschillende strategieën vergen een ander profiel van de verbindingsambassadeur. Zoek je iemand die vooral feeling heeft met de vraagkant of eerder met de aanbodzijde? Zoek je eerder een *bottom-up* jeugdwerker, groepswerker, toeleider die functionele bruggen kan bouwen, jeugdwerkondersteuner, netwerkmakelaar of beleidsmedewerker? Het is belangrijk dat je meteen het juiste profiel op de job zet.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 3: Maak een onderbouwde keuze

Leg het nodige budget zo duurzaam mogelijk vast

De personeelsinzet neemt de grootste hap uit het budget. Op basis van ons onderzoek raden we aan om minstens een halftijdse tewerkstelling te voorzien, maar de voorkeur gaat naar een aanstelling van 80 à 100%.

Bepaal de looptijd

Voldoende tijd en continuïteit is belangrijk voor een verbindingsambassadeur om een netwerk uit te bouwen, vertrouwen te winnen en processen duurzaam te verankeren. Een aanstelling van onbepaalde duur lijkt ons aangewezen, maar als dat geen optie is, stellen we voor om een looptijd van minimum drie jaar te voorzien.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 4: Werf een medewerker aan of schrijf een aanbesteding uit

Je kunt als lokaal bestuur de verbindingsambassadeur zelf in dienst nemen. Deze maakt dan volledig deel uit van het team, wat communicatie en wisselwerking kan bevorderen. De verbindingsambassadeur is opgenomen in een bepaalde dienst met een duidelijk mandaat en profiel.

Er kunnen een aantal redenen zijn om te kiezen voor een aanbesteding bij een externe organisatie. Een externe organisatie kan de verbindingsambassadeurs soms beter omkaderen met expertise en intervisie. Als werknemer van een externe partner heeft een verbindingsambassadeur meer handelingsruimte, bijvoorbeeld in de taal die hij gebruikt of op vlak van beroepsgeheim. Een externe verbindingsambassadeur beschikt over een grotere onafhankelijkheid. Dat bevordert contacten met burgers die weinig vertrouwen hebben in het lokaal bestuur.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 5: Zorg voor omkadering en ondersteuning

Richt een stuur- of liever steungroep op die de verbindingsambassadeur omkadert en ondersteunt. Of maak gebruik van een bestaand platform waar de opvolging van de verbindingsambassadeur een vast punt wordt op de agenda. Dat kan gaan om een bredegroep . Maar het kan ook een beperkte groep zijn met (een) leidinggevende(n), mandataris en relevante collega's. Deze groep kan als klankbord dienen voor de verbindingsambassadeur en feedback geven, maar kan ook acties ondersteunen, contacten faciliteren en signalen oppikken.

Ga (mee) op zoek naar vorming en intervisie op maat van het takenpakket en het profiel van de verbindingsambassadeur. Indien mogelijk kan een ervaren (interne of externe) collega ook persoonlijke coaching aanbieden en/of intervisie organiseren met andere verbindingsambassadeurs in de regio.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 6: Bepaal hoe je de verbindingsambassadeur zal opvolgen, evalueren en bijsturen

Leg doelen en indicatoren vast

Het is belangrijk om de verbindingsambassadeur voldoende vrijheid te laten om de job zelf in te vullen naar de eigen inzichten en persoonlijkheid. Toch is het ook nodig om in onderling overleg doelen en indicatoren vast te leggen. Wees voorzichtig met cijfermatige indicatoren. Die kunnen nuttig zijn, maar kunnen de verbindingsambassadeur ook veel stress bezorgen. Houd bij het bepalen van de indicatoren rekening met het vertrekpunt van de verbindingsambassadeur.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 6: Bepaal hoe je de verbindingsambassadeur zal opvolgen, evalueren en bijsturen

Maak afspraken over registratie en (tussentijdse) rapportage

Verbindingsambassadeurs kunnen de contacten die ze opbouwen en de verdere opvolging die ze eraan geven, registreren in Excel of met een CRM-tool en zo processen in kaart brengen en erover rapporteren. Houd hierbij rekening met de GDPR-wetgeving en de [deontologische richtlijnen](#) .

Naast een toeleiding kun je ook activiteiten, uitwisselingen en ontmoetingen tussen organisaties bijhouden in een applicatie zoals de [Street-Smart app](#). Ook sociale media zoals Instagram en Facebook vormen bruikbare instrumenten om contacten en activiteiten te registreren.

Een verbindingsambassadeur in dienst nemen

Stap 6: Bepaal hoe je de verbindingsambassadeur zal opvolgen, evalueren en bijsturen

Maak afspraken over opvolging, evaluatie en bijsturing

Binnen het algemene personeelsbeleid van de organisatie spreek je samen af met de verbindingsambassadeur wanneer en aan wie hij of zij zal rapporteren en wie het functioneren zal evalueren. Houd er rekening mee dat een verbindingsambassadeur niet vaak op kantoor is en dus veel informele momenten kan missen. Plan dus momenten voor opvolging en rapportage expliciet in met de leidinggevende, maar ook met directe collega's. Zorg ervoor dat een medewerker met het geschikte mandaat de verbindingsambassadeur opvolgt zodat ze de plannen eventueel nog kunnen bijsturen. Bewaar ook het overzicht van waar de acties en tussenkomsten van de verbindingsambassadeur zich situeren in het breder beleid van de organisatie.

